

Sygn.akt III AUa 439/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 5 września 2012r.

Sąd Apelacyjny - Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Białymstoku,

III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w składzie:

Przewodniczący : SSA Władysława Prusator-Kałużna (spr.)

Sędziowie : SA Barbara Orechwa-Zawadzka

: SO del. Marek Szymanowski

Protokolant : Edyta Katarzyna Radziwońska

po rozpoznaniu w dniu 5 września 2012 r. w Białymstoku

sprawy z wniosku W. G.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O.

o wypłatę emerytury

na skutek apelacji wnioskodawcy W. G.

od wyroku Sądu Okręgowego Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Olsztynie

IV Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

z dnia 17 lutego 2012 r. sygn. akt IV U 82/12

oddala apelację

Sygn. akt III AUa 439/12

UZASADNIENIE

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. decyzją z dnia 2 grudnia 2011 roku, wydaną na podstawie przepisów ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009 roku, Nr 153, poz. 1227 ze zm.), przyznał W. G. prawo do emerytury od dnia 1 marca 2011 roku (pkt I decyzji). Jednocześnie organ rentowy zawiesił wypłatę w/w świadczenia z powodu zbiegu prawa do więcej niż jednego świadczenia (ubezpieczony pobiera emeryturę wojskową), wskazując, iż może być wypłacane tylko jedno – wyższe lub wybrane przez ubezpieczonego (pkt II decyzji).

W. G. wniósł odwołanie od rozstrzygnięcia zawartego w pkt II powyższej decyzji, domagając się jego zmiany i wznowienia wypłaty emerytury. W jego ocenie okoliczność uprzedniego przyznania mu prawa do emerytury wojskowej oraz jej wypłaty nie wyklucza zarówno przyznania prawa do emerytury na podstawie przepisów ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, jak również prawa do wypłaty tego świadczenia.

Sąd Okręgowy w Olsztynie IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych po rozpoznaniu powyższego odwołania, wyrokiem z dnia 17 lutego 2012 roku oddalił odwołanie. Sąd I instancji ustalił, że W. G. od dnia 1 września 1989 roku nabył prawo do emerytury wojskowej na podstawie przepisów ustawy z dnia 16 grudnia 1972 roku o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych i ich rodzin (Dz. U. z 1983 roku, Nr 29, poz. 139 ze zm.). Do wysługi emerytalnej na dzień zwolnienia ze służby wojskowej zaliczono odwołującemu okres służby od dnia 1 sierpnia 1960 roku do dnia 24 sierpnia 1989 roku. Zaskarżoną aktualnie decyzją Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w O. z dnia 2 grudnia 2011 roku przyznano W. G. od dnia 1 marca 2011 roku prawo do emerytury na podstawie art. 27 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009 roku, Nr 153, poz. 1227 ze zm.). Wypłatę w/w świadczenia zawieszono z uwagi na pobieranie przez odwołującego emerytury wojskowej. Sąd Okręgowy stwierdził, że zawieszenie przez organ rentowy wypłaty emerytury przyznanej na podstawie przepisów ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych jest zgodne z art. 95 ust. 1 i 2 w/w ustawy. Stosownie do powyższych przepisów w razie zbiegu u jednej osoby prawa do kilku świadczeń przewidzianych w ustawie wypłaca się jedno z tych świadczeń - wyższe lub wybrane przez zainteresowanego, przy czym przepis ten znajduje również zastosowanie w razie zbiegu prawa do emerytury lub renty określonych w w/w ustawie z prawem do świadczeń przewidzianych w przepisach o zaopatrzeniu emerytalnym m.in. żołnierzy zawodowych. Podkreślił przy tym, że wyjątkiem od powyższej zasady jest m.in. przypadek, gdy emerytura wojskowa została obliczona według zasad określonych w art. 15 a ustawy z dnia 10 grudnia 1993 roku o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin (Dz. U. z 1994 roku, Nr 10, poz. 36 ze zm.) - art. 95 ust. 2 w/w ustawy. Sąd I instancji wskazał, że powyższy wyjątek, wyłączający zastosowanie zasady określonej w art. 95 ust. 1 w/w ustawy, nie dotyczy odwołującego, któremu prawo do emerytury wojskowej przyznano na podstawie przepisów ustawy z dnia 16 grudnia 1972 roku o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych i ich rodzin. Nadto przepis art. 15 a ustawy z dnia 10 grudnia 1993 roku o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin stanowi, że emerytura dla żołnierza, który został powołany do zawodowej służby wojskowej po raz pierwszy po dniu 1 stycznia 1999 r., wynosi 40 % podstawy jej wymiaru za 15 lat służby wojskowej i wzrasta według zasad określonych w art. 15 ust. 1 pkt 1 i ust. 2-5 w/w ustawy. Odwołujący służbę wojskową pełnił zaś od dnia 1 sierpnia 1960 roku. Mając powyższe na uwadze Sąd Okręgowy jak w sentencji wyroku orzekł na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c.

W. G. zaskarżył powyższy wyrok w całości, zarzucając mu naruszenie art. 95 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009 roku, Nr 153, poz. 1227 ze zm.) poprzez przyjęcie, iż z powodu zbiegu prawa do emerytury powszechnej z prawem do emerytury mundurowej istnieją podstawy prawne do zawieszenia wypłaty jednego z przyznanych odwołującemu świadczeń, tj. emerytury powszechnej, pomimo, że okresy podlegające zaliczeniu (służby i ubezpieczenia), a mające znaczenie dla uzyskania prawa do każdego z tych świadczeń, nie zajądają się i nie zostały wzajemnie uwzględnione przy ustalaniu prawa do tych świadczeń.

Wskazując na powyższe zarzuty odwołujący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i poprzedzającej go decyzji organu rentowego w zakresie pkt II decyzji i uznanie, że wypłata świadczenia nie podlega zawieszeniu.

Ponadto domagał się - w przypadku powzięcia przez Sąd Apelacyjny wątpliwości - przedstawienia Trybunałowi Konstytucyjnemu na podstawie art. 193 Konstytucji Rzeczypospolitej pytania prawnego dotyczącego zgodności art. 95 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych - w zakresie w jakim przewiduje on w razie zbiegu u jednej osoby prawa do kilku świadczeń przewidzianych w ustawie (tj. emerytury wojskowej z emeryturą powszechną) wypłatę tylko jednego z tych świadczeń - wyższego lub wybranego przez zainteresowanego, poza wyjątkiem przewidzianym w art. 95 ust. 2 w/w ustawy - z art. 2, art. 32 ust. 1 i art. 67 ust. 1 Konstytucji.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja nie jest zasadna.

Sąd Okręgowy dokonał prawidłowych ustaleń faktycznych i na ich podstawie wywiódł trafne wnioski. Sąd Apelacyjny w całości aprobuje stanowisko Sądu I instancji wyrażone w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku i ustalenia poczynione przez Sąd Okręgowy przyjmuje za swoje.

Jak prawidłowo ustalił Sąd I instancji W. G. od dnia 1 września 1989 roku przyznano prawo do emerytury wojskowej na podstawie przepisów ustawy z dnia 16 grudnia 1972 roku o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych i ich rodzin (Dz. U. z 1983 roku, Nr 29, poz. 139 ze zm.). Zaskarżoną obecnie decyzją Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w O. z dnia 2 grudnia 2011 roku przyznano odwołującemu od dnia 1 marca 2011 roku prawo do emerytury na podstawie art. 27 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009 roku, Nr 153, poz. 1227 ze zm.), przy czym wypłatę świadczenia zawieszono z uwagi na pobieranie przez odwołującego emerytury wojskowej (pkt II decyzji).

Jak stanowi art. 95 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w razie zbiegu u jednej osoby prawa do kilku świadczeń przewidzianych w ustawie wypłaca się jedno z tych świadczeń - wyższe lub wybrane przez zainteresowanego.

Zgodnie natomiast z uregulowaniem zawartym w art. 95 ust. 2 w/w ustawy przepis ust. 1 stosuje się również, z uwzględnieniem art. 96, w razie zbiegu prawa do emerytury lub renty określonych w ustawie z prawem do świadczeń przewidzianych w przepisach o zaopatrzeniu emerytalnym osób, o których mowa w art. 2 ust. 2, z wyjątkiem przypadku, gdy emerytura wojskowa lub policyjna została obliczona według zasad określonych w art. 15a ustawy z dnia 10 grudnia 1993 r. o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin lub w art. 15a ustawy z dnia 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin.

Wśród osób wymienionych w art. 2 ust. 2 w/w ustawy wymienieni są m.in. żołnierze zawodowi.

W ocenie Sądu II instancji analiza powyższych przepisów prowadzi do wniosku, iż w sytuacji odwołującego zawieszenie wypłaty świadczenia przyznanego na podstawie przepisów ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych z uwagi na pobieranie przez niego emerytury wojskowej przyznanej na podstawie przepisów ustawy z dnia 16 grudnia 1972 roku o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych i ich rodzin jest prawidłowe.

Jak podkreślił Sąd Okręgowy, w odniesieniu do W. G. nie zachodzi żaden wyjątek określony w art. 95 ust. 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, którego zaistnienie skutkowałoby tym, że nie znajdowałby zastosowania zasada wynikająca z art. 95 ust. 1 w/w ustawy. Takim wyjątkiem, w odniesieniu do żołnierza zawodowego byłaby sytuacja, w której istniałby zbieg prawa do emerytury lub renty określonych w w/w ustawie z prawem do emerytury wojskowej obliczonej według zasad określonych w art. 15a ustawy z dnia 10 grudnia 1993 r. o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin (Dz. U. z 1994 roku, Nr 10, poz. 36 ze zm.). Jak wyżej wskazano, odwołujący jest uprawniony do emerytury wojskowej przyznanej na podstawie przepisów ustawy z dnia 16 grudnia 1972 roku o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych i ich rodzin, nie zaś na podstawie art. 15a ustawy z dnia 10 grudnia 1993 r. o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin. Stąd w odniesieniu do W. G. znajduje zastosowanie zasada wynikająca z art. 95 ust. 1 w/w ustawy.

Podnoszona przez skarżącego w apelacji okoliczność, iż okresy uwzględnione przy ustalaniu prawa do emerytury na podstawie przepisów ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz prawa do emerytury wojskowej na podstawie przepisów ustawy z dnia 16 grudnia 1972 roku o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych i ich rodzin nie pokrywają się nie ma znaczenia z punktu widzenia przepisu art. 95 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Wskazać należy, iż wymaga rozróżnienia pojęcie prawa do świadczenia oraz prawa do jego wypłaty. Na podstawie zaskarżonej decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w O. z dnia 2 grudnia 2011 roku przyznano W. G.

prawo do emerytury na podstawie przepisów o powszechnym systemie emerytalnym (pkt I decyzji), zaś zawieszona została jedynie jego wypłata (pkt II decyzji). Przywołana przez skarżącego uchwała składu 7 sędziów Sądu Najwyższego z dnia 17 lutego 2010 roku w sprawie o sygn. akt II UZP 10/09 (OSNP 2010/17-18/215, lex numer 555971) dotyczy kwestii nabywania prawa do świadczenia, nie zaś prawa do jego wypłaty, czego dotyczy przedmiotowa sprawa.

Końcowo należy stwierdzić, iż Sąd II instancji nie dostrzega przesłanek do przedstawienia Trybunałowi Konstytucyjnemu pytania prawnego co do zgodności art. 95 ust. 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych z art. 2, art. 32 ust. 1 i art. 67 ust. 1 Konstytucji, uznając, iż zgodność ta nie budzi wątpliwości. Wskazać należy w tym miejscu, iż Trybunał Konstytucyjny wypowiedział się już na temat zgodności z Konstytucją przepisu art. 2 ust. 1 pkt 1 w/w ustawy w wyroku z dnia 27 stycznia 2010 roku w sprawie o sygn. akt SK 41/07 (OTK-A 2010/1/5, lex numer 550921). W uzasadnieniu wyroku wskazano, że nowelizacja art. 2 w/w ustawy wprowadzona ustawą z dnia 5 grudnia 2008 roku o zmianie ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych oraz ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009 roku, Nr 8, poz. 38), która weszła w życie od dnia 5 lutego 2009 roku, miała m. in. na celu umożliwienie emerytowanym żołnierzom i funkcjonariuszom służb mundurowych pobierającym emeryturę „mundurową” zgłoszenia wniosku o przyznanie emerytury z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, na zasadach i w wysokości określonych w ustawie emerytalnej. W uzasadnieniu projektu ustawy zmieniającej rząd wskazał, że w wypadku żołnierzy zawodowych i funkcjonariuszy służb mundurowych, którzy wstąpili do służby przed dniem 2 stycznia 1999 roku, przy ustalaniu emerytury zarówno mundurowej, jak i emerytury z FUS uwzględnia się okresy zawodowej służby oraz okresy składkowe i nieskładkowe wymienione w ustawie emerytalnej. Wprowadzona nowelizacja oznacza, że osoba pobierająca emeryturę „mundurową”, jeżeli spełnia ogólne warunki do uzyskania emerytury z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, to znaczy w wypadku mężczyzny, ma co najmniej 25-letni okres składkowy i osiągnięty wiek 65 lat, będzie mogła wystąpić o przyznanie emerytury z FUS. W razie przyznania jej tej emerytury, wypłata emerytury „mundurowej” zostanie wstrzymana. Innymi słowy, wprowadzona nowelizacja przywróciła w tym zakresie, zdaniem rządu, poprzedni stan prawny - sprzed 1 października 2003 roku - zgodnie z którym, w razie zbiegu uprawnień do dwóch świadczeń zainteresowanemu przysługuje prawo wyboru świadczenia.

Mając na uwadze powyższe, Sąd Apelacyjny na podstawie art. 385 k.p.c. orzekł jak w sentencji wyroku.

A.K.